

Woord vooraf

Op 1 december 1950 startte de eerste directeur van het Nederlands Agronomisch Historisch Instituut, dr. J.M.G. van der Poel, zijn werkzaamheden. Daaraan was al een heel oprichtingstraject vooraf gegaan, dat in een bijdrage in deze bundel is geboekstaafd. Maar er is dus alle reden om nu in 2000 het vijftigjarig bestaan van het NAHI te vieren.

Dat gebeurt op de kop af na vijftig jaar, op 30 november 2000, met een symposium over de actualiteit van de agrarische geschiedenis. Op dit symposium worden tevens aan de Staatssecretaris van LNV, mevrouw G.H. Faber twee nieuwe delen uit de NAHI reeks *Historia Agriculturae* aangeboden, nummer 31 over de Groninger graanprijzen door W. Tijms, en dit nummer 30, dat de vooraf uitgewerkte versies van de lezingen op het symposium bevat.

Beide boeken verschillen nogal van elkaar. Nummer 31 symboliseert in zekere zin het 'oude' NAHI, dat een degelijke infrastructuur bood voor de beoefening van de agrarische geschiedenis in Nederland, met bibliografieën, bronnenuitgaven en oorspronkelijke monografieën. Nummer 30 staat dan voor het 'nieuwe' NAHI, dat zich meer richt op het recente verleden en op vragen die gesteld worden vanuit de actualiteit.

Toch zijn de verschillen tussen beide boeken nu pregnanter voorgesteld dan ze in werkelijkheid zijn. De graanprijzen worden maar gedeeltelijk in boekvorm gepresenteerd en zijn voornamelijk beschikbaar in moderne digitale vorm. En in deze bundel wordt zwaar gesteund op de resultaten van ouder agrarisch historisch onderzoek.

Hetzelfde geldt voor het NAHI zelf. Weliswaar heeft in 1998 een herstructurering plaatsgevonden, waarbij het directeurschap van het NAHI is gekoppeld aan een door eenzelfde persoon vervuld hoogleraarschap in de Agrarische Geschiedenis aan Wageningen Universiteit en in de Economische en Sociale Geschiedenis aan de Rijksuniversiteit Groningen. Maar daardoor zijn de taken als documentatie- en onderzoeksinstituut niet fundamenteel veranderd.

Het NAHI staat er weer goed voor. In de nieuwe constructie is het instituut zowel gevestigd aan de RUG als aan WU, met 'locatiemanagers' op beide plaatsen, dr. J. Bieleman in Wageningen en dr. M.A.W. Gerding in Groningen. De betrokken universiteiten en het Ministerie van LNV hebben er voor gezorgd dat de 'doorstart' zonder

financiële en organisatorische problemen kan plaatsvinden, waarbij tevens gewaarborgd is dat de documentatieactiviteiten worden gecontinueerd. Ook zijn enkele onderzoeksprojecten gegarandeerd.

Wel is het zo dat het NAHI voor zijn groei sterker afhankelijk zal zijn van derde geldstroom onderzoek, dus van opdrachten uit de markt. Dat brengt onvermijdelijk een grotere preoccupatie met het recente verleden en met de actualiteit met zich mee.

Het thema van de jubileumviering, *de actualiteit van de agrarische geschiedenis*, refereert hier aan. En ook de plaats van de jubileumviering: Den Haag, dicht bij het epicentrum van de politiek, maar minder ver van Groningen en Wageningen dan velen vermoeden.

De bijdragen die hier zijn gebundeld, wortelen in het verleden maar zijn gericht op het heden. Zij maken alle een balans op: van vijftig jaar agrarische geschiedschrijving, van vijftig jaar ontwikkelingen in de landbouw, van het functioneren van de standsorganisaties, van pogingen om het platteland te moderniseren, en van het NAHI zelf. Alle bijdragen willen laten zien hoe belangrijk kennis van de agrarische geschiedenis is voor de actualiteit. En dat het NAHI een belangrijke rol kan vervullen om deze kennis te vergroten en te operationaliseren.

Pim Kooij
Directeur NAHI

Groningen, Vismarkt 40.
Hier was het Nahi gevestigd tussen 1970 en 1984

